

Asia: VN/1227/2024

Hallituksen esitys jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta koskevaksi lainsäädännöksi

Osaamistiedot

Onko ehdotettu laki valtakunnallisesta jatkuvan oppimisen osaamistietovarannosta selkeä? Jos ei, mikä siinä on epäselvää?

Osaamispolun ensisijainen tarkoitus olisi tukea opintojaan ja uraansa suunnittelevia yksilöitä. Ehdotettu laki edistäisi tätä tavoitetta ja se on myös riittävän selkeä. AMKE kannattaa esitystä yhteisrekisteripitäjyydestä. Sen avulla eri hallinnonalojen yhteistyötä on mahdollista sujuvoittaa. Palvelun ylläpidossa on kuitenkin noudatettava erityistä varovaisuutta tekoälyn hyödyntämiseen liittyen, koska vielä ei ole ehtinyt muodostua oikeuskäytäntöä esimerkiksi tekoälynsäädöksen velvoitteiden noudattamisesta.

Onko teillä huomioita osaamistietojen hyödyntämismahdollisuuksista ja reunaehdoista pykälissä 7 ja 8?

Pykälä 7: käsitteitä ”avoin tietopalvelu” ja ”välttämättömät tiedot” on tarkennettava, koska muutoin tulkinnanvaraa on liikaa lakia sovellettaessa.

Muita huomioita ehdotetusta osaamistietovarantoa koskevasta sääntelystä?

-

Koulutustarjonnan tiedot

Onko opinto- ja tutkintorekisterilakiin ehdotettu luku jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan tietovarannosta selkeä? Jos ei, mikä siinä on epäselvää?

Uudessa tietovarannossa ei olisi kyse yksilöiden aikaisemmin suorittamista opinnoista, vaan tarjolla olevista tulevista koulutusmahdollisuuksista. AMKE katsoo, että pykälien 22 b (Tietovarantoon tallennettava koulutustarjonta) ja 22 c (Vapaaehtoisesti tallennettava koulutustarjonta) porrastettua voimaantuloa tulisi harkita. Välttämättömien tietojen työstämisen myötä syntyy kokemusta, jota voitaisiin hyödyntää myöhemmässä vaiheessa siirryttäessä vapaaehtoisten tietojen käsittelyyn.

Onko palveluun sisällytettävä, pykälien 22 b ja 22 c mukainen koulutustarjonta tarkoituksenmukainen?

Pykälässä säädettäisiin, mitä koulutustarjontaa tietovarantoon olisi sisällytettävä kattavasti, jotta palvelu tukisi useimpien käyttäjiensä opintojen, koulutuksen ja uran suunnittelua. Ehdotuksen mukaan kaikki koulutustarjonta ei näkyisi käyttäjälle, koska esimerkiksi toiselle asteelle hakeutumassa oleva yksilö ei lähtökohtaisesti kaipaa tietoa varhaiskasvatuksen tarjonnasta. AMKE painottaa, että tätä tarkempiin rajauksiin tulee suhtautua kriittisesti, koska muutoin järjestelmä saattaa rajata pois sellaisia mahdollisuuksia, jotka todellisuudessa kiinnostavat yksilöä.

AMKE toteaa, että ammatillisen koulutuksen osalta on olennaista, että järjestelmä ei rajaa ehdotuksia pelkästään kokonaiisiin tutkintoihin, koska jatkuvan oppimisen kohderyhmässä osaamisen kehittäminen tapahtuu yhä useammin kokonaisen tutkinnon sijaan tutkinnon osia suorittamalla. Ohjaajan ja yksilön henkilökohtaistamiskeskustelujen pohjalta on myös pystyttävä vaikuttamaan rajauksiin.

Muita huomioita ehdotetusta koulutustarjonnan tietovarantoa koskevasta sääntelystä?

-

Muita huomioita

Muita huomioita hallituksen esityksen luonnoksesta:

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät seuraavat valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistä ja sijoittumista jatko-opintoihin. Koulutuksen vaikuttavuus vaikuttaa myös järjestäjille myönnettävään rahoitukseen. AMKE pitää harkitsemisen arvoisena, että uraseurannan työvälineitä ja Osaamispolkua yhteiskehitettäisiin. Lisäksi palvelun vaikutuksia koulutuksen järjestäjien tietojärjestelmiin (kokonaisarkkitehtuuri) on arvioitava ja myös mahdollisista lisäkustannuksista tiedotettava.

Pahlman Peter
Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry